

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću | Europski dom Vukovar

Podrška žrtvama mučenja

u suradnji sa Zajednicom udruga hrvatskih civilnih stradalnika iz Domovinskog rata Hrvatske

Okrugli stol

'Reparacije civilnih žrtava rata'

Zadar, IMPACT - Europski centar za međusektorsku suradnju,

27. studeni 2014.

Zajednica udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata Hrvatske, Europski dom Vukovar i *Documenta*- Centar za suočavanje s prošlošću su organizirali i održali 27. studenog 2014. okrugli stol u Zadru na temu *Reparacije civilnih žrtava rata*.

Na početku okruglog stola govorili su: **Emina Bužinkić** iz *Documente*, **Julijana Rosandić** predsjednica Zajednice udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata, **Mladen Lončar** iz Ministarstva branitelja dok je panel moderirala **Vesna Teršelič**, voditeljica *Documente*. **Emina Bužinkić** je prezentirala rezultate istraživanja objavljenih u izvještaju *Pravo civilnih žrtava rata u Hrvatskoj na reparacije* u kojem je stavljen naglasak na današnju situaciju civilnih žrtava rata koja je unazad nekoliko godina nepromijenjena. Istaknuto je kako Republika Hrvatska posjeduje tek oskudan socijalni program, ali ne i adekvatan način reparacija civilnih žrtava te što još uvijek nemamo popis svih stradalnika Domovinskog rata. Svoj osvrt na problematiku civilnih žrtava rata dala je **Julijana Rosandić** predsjednica Zajednice udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata koja je opisala problem nastao izmjenama *Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*, a koje su stupile na snagu početkom 2014. godine. Navedenim zakonskim izmjenama je ukinuta opskrbnina za veliki broj korisnika, civilnih žrtava rata, čime je smanjen opseg njihovih prava. Istaknula je problematiku djece koja su stradala u ratu te činjenicu da te kategorije nema u zakonskom okviru. Također, kao još jedna od poraznih činjenica navela je neostvarivanje prava roditelja poginule djece. Kao jednu od pozitivnih pomaka navodi realizaciju projekta podizanja spomenika poginuloj djeci Domovinskog rata koji će biti podignut u Slavanskom Brodu, drugom grad po stradanju djece. **Mladen Lončar** iz Ministarstva branitelja se osvrnuo na psihosocijalnu podršku žrtvama kroz Regionalne centre psihotraume te Nacionalni centar za psihotraumu. Istaknuo je kako je promjenama u *Nacionalnom programu psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija* obuhvaćena kategorija civilnih žrtava rata koja je prije bila izostavljena.

Projekt je financiran u sklopu EIDHR programa Europske unije za Republiku Hrvatsku. Sadržaj projekta isključiva je odgovornost organizacija civilnog društva i ne može se ni pod kojim okolnostima smatrati da odražava stav Europske unije.

Projektne aktivnosti podržava Open Society Institute "The right to legal remedy and reparation for victims of gross violations of human rights and serious violation of international humanitarian law."

Projektne aktivnosti podržava i Veleposlanstvo SAD u RH.

O političko-pravosudnim pomacima u ostvarenju reparacija žrtava seksualnog nasilja, koji je moderirala pravna savjetnica *Documente*, **Jelena Đokić Jović**, govorili su: **Marijana Senjak**, Ženski sud, koja je kao prednosti nacrta Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja tijekom Domovinskog rata istaknula olakšavanje postupka podnošenja zahtjeva gdje žrtva ne snosi teret dokazivanja kaznenog djela, zatim psihosocijalnu pomoć, pravnu pomoć, ostvarivanje prava na osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje. S druge strane kao nedostatke navodi odgodu donošenja rješenja o visini naknade štete, kroz poseban propis, dodatni zakon o novčanoj naknadi. Navodi značaj *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja iz 2012.* koji definira sredstva za rad, seksualno zlostavljanje i kvalificira ga, definira pristup te definira dokumentiranje seksualnog nasilja. **Livija Plančić** iz Udruge bijeli krug Hrvatske iz Splita govorila je o djelokrugu rada udruge, koja se bavi žrtvama nasilja i kaznenih dijela, pruža im pravnu i psihosocijalnu pomoć prije i za vrijeme kaznenog ili prekršajnog postupka. Istaknula je kako je potreban zakonski okvir za rad sa žrtvama te kako je psihološka i emocionalna pomoć žrtvama izuzetno važna. **Radovan Marijanović**, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zadru rekao je kako državno odvjetništvo nema zakonski okvir kojim bi utjecao na nacrt Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja. Napomenuo je kako u evidenciji Županijskog državnog odvjetništva Zadar postoji tek neznatan broj prijavljenih zločina seksualnog zlostavljanja.

Uz moderiranje **Eugena Jakovčića** iz *Documente* svoj osobni pogled žrtve predstavila je **Janja Žilić**. Nakon kratko ispričane priče o događajima za vrijeme rata istaknula je kako je kazneni postupak za zločin ubojstva njezinog muža pravomoćno okončan u njezinu korist, ali bez obzira na to nije dobila nikakav vid reparacije. **Ljubica Krcić** iz Udruge hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata Zadarske županije istaknula je kako je najveći broj primatelja opskrbnina bio iz Zadarske županije te nakon ukidanja nije došla nikakva druga vrsta naknade, a žrtve danas primaju tek 835,50 kuna. Krcić je istaknula pozitivnu suradnju između Udruge i bolnica Ugljan i Zadar u kojima su civilne žrtve dobile svu adekvatnu pomoć.

Zaključak svih sudionika okruglog stola bio je zajedničko zagovaranje novog zakonodavnog rješenja, donošenje najavljenog Zakona o pravima civilnih žrtava rata, kroz formiranje radne skupinu za izradu zakona, te međusobne suradnje i podrške u daljnjem apeliranju prema institucijama.

Projekt je financiran u sklopu EIDHR programa Europske unije za Republiku Hrvatsku. Sadržaj projekta isključiva je odgovornost organizacija civilnog društva i ne može se ni pod kojim okolnostima smatrati da odražava stav Europske unije.

Projektne aktivnosti podržava Open Society Institute "The right to legal remedy and reparation for victims of gross violations of human rights and serious violation of international humanitarian law."

Projektne aktivnosti podržava i Veleposlanstvo SAD u RH.

